

HandläggareMarie-Louise Ramevik
0152-293 37

Barn- och utbildningsnämnden

Årsrapport 2022 för barn- och utbildningsnämnden**Förslag till beslut**

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att

1. godkänna årsrapport 2022 för barn- och utbildningsnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att

2. överföra 2 038 000 kronor av barn- och utbildningsnämndens överskott av investeringsbudgeten till barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget för 2023.

Beskrivning av ärendet

I årsrapporten beskrivs aktiviteter relaterade till målen och bedömning av måluppfyllelsen för helåret görs. Barn- och utbildningsnämnden gör en helhetsbedömning av respektive mål utifrån tre olika typer av indikatorer: data, enkäter och självskattning. Kvalitetsuppföljning sker kontinuerligt och systematiskt under året. I årsrapporten redovisas den sammantagna bilden av de kvalitetsuppföljningar som genomförts under 2022.

Barn- och utbildningsnämndens måluppfyllelse för helåret:

Måluppfyllelse barn- och utbildningsnämnden 2022	
	Gymnasiebehörigheten ökar
	Gymnasiets examensgrad ökar
	Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter
	Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling
	Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö
	Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter
	Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21

uppnås, uppnås delvis, uppnås ej

Den ekonomiska uppföljningen för perioden januari-december 2022 visar positiv avvikelse med 2,7 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämndens totala investeringsbudget, inklusive överförd budget från tidigare år, uppgick till 19,2 miljoner kronor. Med ett utfall på 16,7 miljoner kronor innebär det en avvikelse mot budget med 2,5 miljoner kronor sedan projektets start.

Sammantaget behöver ca 2 miljoner kronor av kvarvarande investeringsmedel för maskiner och inventarier, överförs till 2023.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Barnchecklista

Beslutet har indirekt påverkan på barn och unga utifrån barn- och utbildningsnämndens mål och de förväntningar nämnden uttrycker gentemot verksamheterna. Barn- och utbildningsnämndens mål utgår från skollagens krav på huvudmannen och bidrar till att garantera god kvalitet i barns och elevers utbildning. På så sätt har barns och ungas bästa satts i främsta rummet.

Uppföljning

Beslutet följs upp inom ramen för den löpande ekonomiska uppföljningen.

Beslutsunderlag

Rapport, Årsrapport 2022 för barn- och utbildningsnämnden, 2023-01-30

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Ekonomiavdelningen
Kommunrevisionen

Tony Lööv
Utbildningschef

Marie-Louise Ramevik
Verksamhetscontroller

Barn- och utbildningsnämnden

ÅRSRAPPORT 2022

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Sammanfattning	3
Begrepp och förkortningar	6
Händelser av väsentlig betydelse.....	7
Uppföljning och analys.....	8
Perspektiv Invånare	8
Gymnasiebehörigheten ökar.....	8
Gymnasiets examensgrad ökar.....	8
Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter	13
Perspektiv Samhälle	17
Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling	17
Perspektiv Medarbetare	23
Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö	23
Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter.....	26
Perspektiv Ekonomi.....	29
Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21	29
Förväntad utveckling	32
Ekonomisk analys	33
Driftredovisning	33
Ramprotokoll	37
Riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag	37
Budgetföljsamhet.....	38
Prognossäkerhet.....	38
Nämndens intäkter	39
Nämndens kostnader	40
Investeringar.....	40
Internkontroll	43

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet. Nämndens verksamhetsplan fokuserar därför på de nationella förväntningarna på styrning och uppföljning. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Utbildningens syfte fastställs i skollagen och anger att barns och elevers utveckling och lärande samt livslånga lust att lära ska främjas. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna i samhället samt bidra till en allsidig personlig utveckling som individ och medborgare.

Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet men även främja den personliga utvecklingen.

Nämndens årsrapport omfattar en redogörelse för utvecklingen av verksamhet och ekonomi för perioden januari till december.

Sammanfattning

Måluppfyllelse barn- och utbildningsnämnden 2022	
	Gymnasiebehörigheten ökar
	Gymnasiets examensgrad ökar
	Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter
	Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling
	Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö
	Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter
	Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetsätt i linje med HÖK21

 uppnås, uppnås delvis, uppnås ej

Gymnasiebehörigheten läsåret 2021/22 blev på totalen densamma som föregående läsår, trots ett klart förbättrat resultat på en av skolorna. Förvaltningens analys visar att det systematiska förbättringsarbete som skolan inledde för några år sedan nu börjat ge synliga resultat. Skolan har även genomfört en omorganisation och skärpt fokuset på lärandet. De två skolornas lägre resultat förklaras bland annat med ett inflöde av elever under läsåret, svårighet att kompensera för inflyttade elevers tidigare bristfälliga skolgång, och otillräckliga förutsättningar för ett fokuserat systematiskt utvecklingsarbete.

Höstterminens betyg indikerar en tydlig förbättring av gymnasiebehörigheten för innevarande läsår. I förvaltningens analys framträder ett fortsatt fokus på resultat och måluppfyllelse som en bidragande orsak till förbättringen. En av skolorna har fortsatta utmaningar med att möta upp ett inflöde av elever under pågående läsår, vilket påverkar kontinuitet och förutsättningar för ett systematiskt förbättringsarbete. Höstterminens betyg indikerar lägre gymnasiebehörighet på den skolan jämfört med föregående läsår. Eftersom höstterminens betyg enbart ger en indikation om den slutliga gymnasiebehörigheten för läsåret, och att gymnasiebehörigheten ser ut att bli lägre än föregående läsår på en av skolorna, bedöms målet som delvis uppfyllt.

Andelen elever med gymnasieexamen ökade läsåret 2021/22, trots att dessa elever på grund av pandemin tvingats till fjärrundervisning under nästan halva sin gymnasietid. Målet bedöms uppfyllt. Det förbättrade resultatet förklaras bland annat med att lärare/mentorerna och elevhälsa haft ett nära samarbete och att kontinuerliga resultatuppföljningar inneburit att elever kunnat få tidigt och anpassat stöd.

Målet om ökad delaktighet bedöms delvis uppfyllt. Kartläggningar och enkätresultat visar att det finns ett fortsatt behov av förbättringsinsatser för att barn och elever ska uppleva ökad delaktighet i sitt lärande.

Både intern och extern samverkan och samarbete har visat sig vara framgångsrikt gällande verksamheternas bidrag till en hållbar utveckling. Målet bedöms uppfyllt. En del insatser har gett synliga resultat medan andra insatser behöver mer tid för att kunna uppvisa synbara effekter.

Samtliga verksamheter upplever att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar tillfredsställande men sjukfrånvaron gör att målet om en stimulerande arbetsmiljö bedöms delvis uppfyllt.

Givet de utmaningar som alla arbetsgivare inom förskola och skola har i att rekrytera behörig personal, bedömer verksamheterna behörigheten som god. Jämförbar statistik gällande behörighet finns i dagsläget inte att tillgå på grund av systemförändringar. Målet bedöms bli delvis uppfyllt då det är osäkert om samtliga verksamheter har kunnat öka behörigheten.

Målet om utvecklade arbetssätt bedöms bli delvis uppfyllt och är till viss del avhängigt vilka resultat som uppnås gällande målen om arbetsmiljö, minskad sjukfrånvaro och ökad behörighet. Ju framgångsrikare detta arbete är desto bättre blir förutsättningarna för att utveckla arbetssätten.

Barn- och utbildningsnämndens budget 2022 uppgick till 1 050 miljoner kronor. Den ekonomiska uppföljningen för perioden januari-december visar en positiv avvikelse mot budget med 2,7 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget 2022 uppgick till 14 miljoner kronor, varav 3,8 miljoner kronor var överförda från 2021. För perioden januari-december redovisas ett utfall på 11,5 miljoner kronor.

Uppföljning av internkontrollplan barn- och utbildningsnämnden 2022	
x	1. NÄRVARO Uppföljning av frånvaro
✓	2. DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING Rutin för anmälan och utredning av kränkande behandling och diskriminering
x	3. SÄRSKILT STÖD Utredning av eventuella stödinsatser, åtgärdsprogram samt anpassad studiegång
✓	4. SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE Anmälan av risker och tillbud
x	5. BIDRAGSBESLUT Utbetalning av bidrag till fristående huvudmän
✓	6. SKOLSKJUTS Beslut om taxi

Begrepp och förkortningar

Nedan förklaras några av de begrepp och förkortningar som används i barn- och utbildningsnämndens verksamheter och som återfinns i rapporten.

BAS - Bildningsakademi Strängnäs

Samverkan mellan de fristående och kommunala huvudmännen i Strängnäs kommun med syfte att stärka Strängnäs kommun som skolstad.

HÖK 21 – Huvudöverenskommelse 2021

Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor samt rekommendation om lokalt kollektivavtal med mera mellan kommunala företagens arbetsgivarorganisation (Sveriges kommuner och regioner och Sobona) och Lärarförbundets och Lärarnas riksförbunds samverkansråd från 7 april 2021. HÖK 21 innehåller krav på att alla arbetsgivare ska ta fram en handlingsplan för det lokala arbetet med strategisk kompetensförsörjning. Som underlag för det arbetet genomfördes under våren 2022 en enkät bland lärarna.

KAA – Kommunernas aktivitetsansvar

Kommuner ansvarar för att ungdomar mellan 16 och 20 som inte går i gymnasiet kontaktas och erbjuds sysselsättning i syfte att återgå till studier.

KIA

Kommunen system för rapportering av tillbud och olycksfall bland medarbetare.

LÄS – Lärarfortbildning genom ämnesmässig samverkan

Samverkan mellan Strängnäs kommun och Europaskolan genom återkommande utbildning för att höja lärares kompetens och stärka samarbetet mellan skolorna.

SALSA

En regressionsmodell som tar hänsyn till vissa bakgrundsfaktorer. I modellen ingår föräldrarnas utbildningsnivå, fördelningen pojkar/flickor, samt andelen nyinvandrade elever.

SSK – Skola, socialkontor och kulturkontor

Intern samverkan mellan förvaltningens kontor som hanterar frågor gällande barn och unga.

Händelser av väsentlig betydelse

Kriget i Ukraina har sedan slutet av februari medfört ett hårt tryck på Språkcentrum, den verksamhet som hanterar de flyktingar som ska få skolutbildning. Med anledning av den stora tillströmningen av elever förändrades verksamheten på Språkcentrum under året.

Tidigare ansvarade Språkcentrum enbart för kartläggning av elevernas förkunskaper och därefter fick eleven sin undervisning i någon av grundskolorna. För att hantera det nya läget och för att ge eleverna en bra grund för fortsatt skolgång infördes förberedelseklasser på Språkcentrum. Eleverna går i förberedelseklass under två månader och därefter i ordinarie grundskola. Under våren omfattade förberedelseklasserna två lågstadielklasser, två mellanstadielklasser och en högstadielklass, totalt 120 elever.

Under hösten minskade antalet elever på Språkcentrum. Vid höstterminsstarten fanns en lågstadielklass, en mellanstadielklass och en högstadielklass, totalt 65 elever. I december var elevantalet 25, fördelat på två klasser.

Språkcentrum finansierades under året genom medel från Migrationsverket.

Uppföljning och analys

Perspektiv Invånare

Kommunfullmäktiges mål:

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

Kommunfullmäktiges mål:

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Barn- och utbildningsnämndens mål:

Gymnasiebehörigheten ökar

Bedömning helår

 Delvis uppfyllt

Gymnasiets examensgrad ökar

Bedömning helår

 Uppfyllt

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- Varje grundskoleelev undervisades i genomsnitt 766 timmar under kalenderåret, sammantaget 1,9 miljoner timmar
- Inskolning, överlämning och lära känna-samtal vid övergång till ny skolform
- 1300 genomförda elevhälsosamtal i förskoleklass, grundskolans årskurs 2, 4 och 7, gymnasiets årskurs 1, samt med nyanlända elever
- Kompetensutveckling för samtliga rektorer, kontorsledningsgruppen, och stödfunktioner, i systematiskt kvalitetsarbete och resultatuppföljning. Insatsen genomfördes med stöd av Skolverkets Samverkan för bästa skola.

Effekter och resultat

GYMNASIEBEHÖRIGHET

Gymnasiebehörigheten mäts vid varje läsårsslut. I nedanstående tabell redovisas gymnasiebehörigheten läsåret 2021/22 jämfört med föregående år.

Gymnasiebehörighet kommunala skolor	Totalt		Flickor		Pojkar	
	Lå 21/22	Lå 20/21	Lå 21/22	Lå 20/21	Lå 21/22	Lå 20/21
Samtliga skolor	73 %	73 %	76 %	76 %	70 %	70 %
Mariefreds skola	72 %	77 %	75 %	79 %	70 %	74 %
Paulinska skolan	73 %	62 %	76 %	71 %	70 %	55 %
Åkerskolan	75 %	88 %	79 %	90 %	72 %	88 %

Data från kommunens lärplattform 220630

Gymnasiebehörigheten i de kommunala skolorna blev läsåret 2021/22 73 procent, samma resultat som föregående läsår. Flickorna nådde i högre omfattning än pojkarna gymnasiebehörighet, även detta på samma nivå som föregående läsår.

Sommarlovsskolan resulterade i att ytterligare åtta elever uppnådde behörighet. Dessa elever ingår i tabellen ovan.

Åkerskolan var den skola där högst andel av eleverna uppnådde gymnasiebehörighet, oavsett kön. På Paulinska skolan ökade andelen elever med gymnasiebehörighet med 11 procentenheter. Ökningen var särskilt markant för pojkarna. Mariefreds skola och Åkerskolan uppnådde lägre gymnasiebehörighet jämfört med föregående läsår.

Läsårsresultat och terminsresultat är inte jämförbara. Höstterminens betyg indikerar dock att gymnasiebehörigheten kommer öka innevarande läsår jämfört med föregående år. I slutet av höstterminen hade sammantaget 79 procent av eleverna gymnasiebehörighet. Högst resultat uppnåddes på Mariefreds skola där 85 procent av eleverna var gymnasiebehöriga. På Paulinska skolan var 79 procent av eleverna gymnasiebehöriga, och på Åkerskolan var motsvarande resultat 68 procent.

GYMNASIEEXAMEN

Andelen elever med gymnasieexamen mäts vid varje läsårsslut. I nedanstående tabell redovisas resultatet för läsåret 2021/22 jämfört med föregående år.

Gymnasieexamen Thomasgymnasiet	Totalt		Flickor		Pojkar	
	Lå 21/22	Lå 20/21	Lå 21/22	Lå 20/21	Lå 21/22	Lå 20/21
Samtliga nationella program	77 %	72 %	85 %	70 %	73 %	73 %
Yrkesförberedande program	82 %	79 %	81 %	78 %	82 %	81 %
Högskoleförberedande program	74 %	67 %	87 %	63 %	67 %	69 %

Betygsdata från kommunens lärplattform

Andelen avgångselever på Thomasgymnasiet med gymnasieexamen blev läsåret 2021/22 77 procent, en ökning med fem procentenheter jämfört med föregående läsår. En högre andel av eleverna på yrkesförberedande program uppnådde gymnasieexamen jämfört med eleverna på högskoleförberedande program. Så såg det ut även föregående läsår, men skillnaden minskade detta läsår.

På de yrkesförberedande programmen var det, liksom föregående läsår, en högre andel pojkar som uppnådde gymnasieexamen. På de högskoleförberedande programmen ökade andelen flickor med examen markant jämfört med föregående läsår.

Gymnasiekurserna är olika omfattande och betyg sätts vid olika tillfällen under läsåret. Resultat efter avslutad hösttermin är därför inte rättvisande och redovisas därför inte i årsrapporten.

Analys och slutsatser

Förvaltningen genomförde tre läroplansuppföljningar under 2022. Uppföljningarna syftade till att identifiera orsaker till låg måluppfyllelse och bristande likvärdighet. Analyserna låg sedan till grund för förbättringsinsatser.

Uppföljning av området Normer, värden och inflytande genomfördes under första kvartalet. Den visade att samtliga förskolor gav barnen förutsättningar för delaktighet och inflytande, men att det fanns skillnader i arbetet mellan olika avdelningar på samma förskola. Skolorna beskrev att de arbetat med att göra eleverna delaktiga, men att enkätresultaten visade att eleverna inte alltid upplevde att de var det. Upplevelsen av låg delaktighet kunde därmed vara en förklaring till låg måluppfyllelse. 2022 års resultat och analys finns under nämndens mål om ökad delaktighet (sidan 13).

Uppföljning av insatser inom området redovisas i delårsrapport 1.

Den läroplansuppföljning som genomfördes i samband med läsårsslutet hade fokus på kunskap, utveckling och lärande. Delårsrapport 2 innehöll omfattande beskrivningar och analyser av resultat och insatser på enhetsnivå, främst kopplat till nämndens mål om gymnasiebehörighet och gymnasieexamen. Enheternas analyser visade att ett ökat resultatfokus och ett förbättrat systematiskt arbete hade bidragit till förbättrade resultat. Andra förbättringsinsatser var exempelvis förändringar i organiseringen av arbetslagen och kompetensutveckling i specialpedagogik för lärare.

Orsaksanalyserna innehöll också förklaringar till varför måluppfyllelsen inte var där den borde. Förskolan hade fått syn på att undervisningen inte alltid utgick från barnens förkunskaper och gymnasiet konstaterade att lärare ibland har för höga förväntningar på elevernas förkunskaper. Elevfrånvaro lyftes som en orsak till grundskolans resultat, men också att lärares sjukfrånvaro haft negativ påverkan då det ibland varit svårt att hitta vikarier. Konsekvensen kunde bli utebliven undervisning eller att stödpersonal fått gå in och vikariera i stället för att utföra sitt uppdrag. Om detta är ett återkommande fenomen får det påverka på lärandet.

De olika skolformerna har sett stödbehoven öka över tid. Även vuxenutbildningen beskrev i sin analys av kunskapsresultaten att ett ökat stödbehov var en orsak till avbrott eller förlängd studietid. De förutsättningar som arbetstidsavtalet gett dem hade dock bidragit till möjligheter att möta de förändrade behoven mer flexibelt och individanpassat.

Förvaltningens övergripande analys av läroplansområdet visade att förmågan till systematik och anpassad undervisning varierade. Under hösten genomfördes därför insatser kring utvecklad resultatuppföljning och ett förbättrat systematisk kvalitetsarbete. Insatsen gjordes delvis med stöd av Skolverket. I grundskolan inleddes också en kompetensutvecklingsinsats gällande anpassningar i undervisningen genom handledning från centrala barn- och elevhälsan. Insatsen pågår under hela läsåret.

Under sista kvartalet genomfördes uppföljning av läroplansområdet Övergång, samverkan och omvärld. Uppföljningen visade att processerna för att göra barn och elever förberedda för nästa skolsteg inte fungerade fullt ut. I orsaksanalysen konstaterades bland annat att de olika skolformerna och skolstadierna inte hade tillräcklig kunskap om varandra. Detta bidrog till att övergångar inte blev så sömlösa som de skulle behöva vara för att främja lärande och utveckling. En annan orsak som identifierades var att studie- och yrkesvägledning tenderade att vara en personell funktion i stället för att genomsyra all undervisning genom hela skolsystemet.

Barn- och utbildningsnämndens mål:

Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter

Bedömning helår

 Delvis uppfyllt

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- elever har varit delaktiga i analysen av sina och/eller skolans resultat

Effekter och resultat

I forskningsprogrammet Hållbar förskola har en kartläggning av samtliga förskolors nuläge genomförts. Kartläggningen handlar bland annat om läroplansområdet Normer, värden och inflytande, där delaktighet ingår. Den genomförda kartläggningen visade att samtliga förskolor ger barnen förutsättningar för delaktighet och inflytande. Det finns däremot skillnader mellan avdelningar på samma förskola. Arbetet med delaktighet och inflytande var mer omfattande på 3-5-årsavdelningar än på småbarnsavdelningarna. Kartläggningen visade också att förståelsen för begreppen delaktighet och inflytande varierade bland förskollärare och rektorer.

Grundskolans elevenkäter som genomfördes i februari visade att eleverna inte upplever att de är delaktiga och inte har tillräckligt inflytande över skolarbetet. Det finns en hög tilltro till den egna förmågan att klara av skolarbetet men också en känsla av att inte ha möjlighet att påverka *hur* man arbetar med skoluppgifterna, det vill säga ha inflytande över arbetssätten. Årskurs 6 har lägst resultat. Missnöjet i den årskursen är störst i gruppen pojkar samt den grupp av elever som inte vill uppge kön eller identifierar sig som annat än pojke eller flicka.

På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter			
	Mycket nöjd eller Nöjd	Varken eller	Missnöjd eller Mycket missnöjd
årskurs 4	65 %	25 %	10 %
årskurs 6	29 %	37 %	34 %
årskurs 7	50 %	36 %	14 %
årskurs 9	34 %	38 %	28 %

Elevenkät genomförd i de kommunala grundskolorna februari 2022

Det finns inte jämförbara enkätresultat för föregående läsår då enkäten inte genomfördes på samtliga skolor.

Den elevenkät som genomfördes i gymnasiesärskolan i februari visade att en tredjedel av eleverna inte upplever att de får hjälp att visa vad de kan. Det resultatet har genererat nyfikna funderingar i särskolan om vad det står för eftersom all undervisning är väldigt individuellt utformad. I analysen har innebörden av begreppet delaktighet lyfts och att det i särskolan ofta handlar om att ge tid och vänta in för att eleven ska uppleva faktisk delaktighet. Under hösten fortsatte arbetet med att hitta bra former för elevers möjlighet till delaktighet och inflytande, och sätt att beskriva resultaten av arbetet.

Gymnasiets elevenkät som genomfördes i starten av vårterminen visade att eleverna inte känner sig tillräckligt delaktiga och inte upplever att de har tillräckligt inflytande. Ett sammantaget index visade en positiv resultatutveckling över åren 2020 - 2022, men fortfarande lägre resultat än 2019. Gruppen pojkar uppgav en högre delaktighets- och inflytandegrad än flickor.

På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter, medelvärde*				
	2019	2020	2021	2022
Totalt	2.35	2.28	2.34	2.38
Kvinna	2.48	2.33	2.32	2.36
Man	2.35	2.36	2.47	2.48
Annat/Vill ej uppge	1.57	1.40	1.20	1.50

Elevenkät genomförd på Thomasgymnasiet januari-februari 2022

* Svartalternativ Stämmer helt och hållet = 4, Stämmer ganska bra = 3, Stämmer ganska dåligt = 2, Stämmer inte alls = 1, Vet ej = 0.

I vuxenutbildningen genomförs enkäter vid varje kursavslut. Den resultatsammanställning som gjordes i mars visade att eleverna inte tyckte att de har tillräckligt inflytande och kan påverka upplägget av studierna. Upplevelsen varierade dock mellan de olika skolformerna inom komvux.

Jag känner att jag har inflytande och att jag har möjlighet att påverka hur jag/vi arbetade i kursen			
	grundläggande & gymnasial komvux	SFI	särsvux
Nöjd	60 %	70 %	100 %
Missnöjd	40 %	30 %	0 %
<i>svarsfrekvens</i>	30 %	80 %	100 %

Analys och slutsatser

Ett välfungerande värdegrundsarbete i samtliga skolformer är en god grund för förbättrade kunskapsresultat. Studier visar att elevers möjlighet till delaktighet och inflytande i lärande och arbetet i skolan har positiv påverkan på kunskapsresultaten (se exempelvis "Delaktighet för lärande", Skolverket 2015). Upplevelsen av låg delaktighet kan därmed vara en delförklaring till låg måluppfyllelse.

De olika skolformerna gör insatser för att barn och elever ska känna delaktighet. Barn i förskolan är delaktiga i reflektioner. På Finningeskolan har lärarna hjälpt eleverna att få syn på hur ansträngning lönar sig genom att påvisa resultatförändringar i läsförståelsen. Vasaskolan, Karinslundsskolan, Finningeskolan och Paulinska skolan har arbetat med metoden lektionsdesign där eleverna ska göras mer delaktiga i lektionsupplägget.

På gymnasiet har elever och lärare tillsammans tittat på lärarnas analyser gällande delaktighet och inflytande och lärarna har fört kollegiala samtal om det som framkommit i samtalen med eleverna. Vuxenutbildningen har ökat möjligheten att kombinera "på plats"-studier med distansstudier som *ett* sätt att öka elevernas delaktighet och inflytande.

Resultaten visar att det behöver göras ytterligare insatser för att delaktigheten ska öka. Ett enkelt sätt är att konkret tydliggöra för eleverna *när* och *på vilket sätt* de görs delaktiga. Men förskolan har också i sin analys konstaterat att betydelsen av orden ansvar, delaktighet och inflytande inte är tydlig för all personal. Det är tänkbart att detta även gäller i övriga skolformer. Varje enhet behöver därför i det fortsatta kvalitetsarbetet säkerställa att begreppen är väl kända i alla skolformer.

Uppföljningen har också visat att de elevenkäter som genomförts inte i tillräcklig omfattning använts som underlag för analys och dialog med eleverna. I förbättringsarbetet behöver därför dialogerna breddas och fördjupas så att insatser bygger på välgrundade analyser.

Perspektiv Samhälle

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

Barn- och utbildningsnämndens mål:

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling

Bedömning helår

- Uppfyllt

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- Intern samverkan mellan utbildningskontoret/skola, socialkontoret och kulturkontoret (SSK)
- Extern samverkan mellan utbildningskontoret och Region Sörmland
- Extern samverkan mellan kommunala och fristående skolhuvudmän genom Bildningsakademi Strängnäs (BAS)
- Vuxenutbildningens interna samarbete med socialkontoret, och det regionala samarbetet kring vuxenutbildning i Sörmland
- Verksamheterna bidrar till att skapa miljömässig hållbarhet utifrån läroplanerna och Strängnäs kommuns styrdokument

Effekter och resultat

Samverkan är *ett* sätt att bidra till hållbarhet och attraktivitet. Läsförståelseprojektet är ett exempel på samverkan som riktar sig mot alla förskolor och skolor i kommunen, oavsett huvudman. De fristående förskolorna bjuds också in när de kommunala förskolorna genomför matematik-, läs- och digitaliseringslyft.

INTERN SAMVERKAN

Intern samverkan mellan utbildningskontoret/skola, socialkontoret och kulturkontoret sker utifrån den överenskomna samverkansstrukturen, exempelvis i Öppna förskolan där även regionen är en part. Den interna samverkan har också breddats genom ett läsförståelseprojekt mellan förskolor, skolor och biblioteken, och genom utvecklad samverkan mellan skola, socialtjänst och fritid.

Insatsen kring barn och elevers läsförståelse där utbildningskontoret samverkar med kulturkontoret har lett till ett bra samarbete mellan biblioteket och utbildningskontorets verksamheter. Det finns en ny förståelse för varandras arbeten och att verksamheterna är viktiga tillsammans. Under projektiden erbjuds boktips, bokutställning, vidareutbildning för pedagoger, utveckling av läsmiljöer samt handledning kring litteratur och högläsningmetoder.

Intresset för litteratur och läsning har ökat hos de lärare i skolan som deltagit i olika aktiviteter. Det har lett till en ökad användning av litteratur i klassrummen och på fritidshemmen. Insatsen har också lett till att tillgången till och användningen av anpassade medier har ökat.

Lärare inom förskolan har visat ett större intresse för litteratur. Bokutställningen ger pedagogerna större möjligheter till att välja bra litteratur. Litteraturen finns nu representerad i större utsträckning inom lärmiljöerna.

I samverkansinsatsen mellan Familjecentralens fyra ben (kvinnokliniken, barnavårdscentralen, öppna förskolan samt socialtjänsten) och förskolorna i Strängnäs kommun erbjuds nu även föräldrar i Åker och Mariefred de insatser som tidigare endast erbjudits via Familjecentralen i Strängnäs. Detta skapar en likvärdighet i att insatserna nu når ut till fler av kommunens barn.

I de öppna förskolornas verksamhet erbjuds bland annat pedagogiska aktiviteter med fokus på språkutveckling, information om föräldrastöd och temaföreläsningar om föräldraskap och pedagogik. En del i öppna förskolornas verksamhet är också att förbereda barn och föräldrar inför förskolestart.

Insatsen har lett till föräldrar i behov av stöd fångas upp tidigare. Ett nära samarbete mellan de öppna förskolorna och familjevägledare ses som en framgångsfaktor. Föräldrar i behov av vägledning kan få stöd direkt i öppna förskolornas miljö.

Familjevägledaren deltar även i öppna förskolans informationsträffar om föräldrastöd samt i temaföreläsningar. Vägledaren kan också finnas med som stöd vid placering av barnet i förskolan.

I den enkät som har besvarats av föräldrar på de öppna förskolorna uppger samtliga att öppna förskolans verksamhet är meningsfull för dem i deras föräldraroll. Öppna förskolans informationsträffar och temaföreläsningar beskrivs också som lyckade.

I utbildningskontorets samverkan tillsammans med socialkontoret och kulturkontoret pågår insatser för att minska skolfrånvaro, droganvändning och kriminalitet bland unga. Målet är även att öka deras mående. Pågående utbildningsinsatser av personal på skolorna leder till en gemensam grund och en samsyn som ökar förståelsen för våra ungdomar och därmed ger positiva effekter på så väl psykiska hälsan som skolnärvaron. Samarbetet har även främjat en väl fungerande samverkan med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och Beroendecentrum Ung i Strängnäs och Eskilstuna.

EXTERN SAMVERKAN

Extern samverkan sker mellan utbildningskontoret och Region Sörmland. Arbetsgruppen utgör en samverkansarena inom närvården och syftar till att stärka samarbetet inom området barn genom att tydliggöra ansvarsfördelning och synliggöra samverkansområden inom och mellan kommun och region. Erfarenhetsutbyte ger stimulans både till gemensamt och till verksamheternas interna utvecklingsarbete.

Hållbarhet handlar också om att nyttja resurser på ett effektivt sätt. När konkurrens ersätts med samarbete och samverkan kan resurser nyttjas bättre. I den externa samverkan mellan kommunala och fristående skolhuvudmän genom Bildningsakademi Strängnäs har rektorsrådet på verksamhetsnivå fortsatt kartläggningen av utmaningarna kring undervisning och elevernas lärande. Arbetet fortsätter i ämnesråden och regelbundna nätverksträffar har genomförts för specialpedagoger, speciallärare, skolsköterskor och kuratorer från de kommunala och från de fristående enheterna.

Under våren har sambedömning av nationella prov i grundskolan genomförts. Detta ger en likvärdig bedömning, ett tillfälle att utveckla lärarnas bedömarkompetens samt ett kollegialt lärande mellan lärare i Strängnäs, i såväl fristående som kommunala grundskolor. På verksamhetsnivå har också samverkan mellan skolor med geografisk närhet diskuterats. Arbetet pågår för att se hur verksamheterna tillsammans kan utvecklas i några s.k. kluster.

Ett annat exempel på när konkurrens ersätts med samarbete och samverkan mellan kommunala och fristående skolhuvudmän är projektet Lärarfortbildning i ämnesmässig samverkan där behöriga lärares kompetens nyttjas bredare än bara på den skola där de är anställda.

SAMVERKAN MED NÄRINGSLIVET

Samverkan med näringslivet stärker elevernas lust och motivation. Eleverna får ökad förståelse för hur de kan få användning för det de lär sig i skolan och vilka andra förmågor än ämneskunskaper som är viktiga i arbetslivet. Näringslivets engagemang ger också viktiga signaler om utbildningens betydelse. För företagen är det viktigt för den framtida kompetensförsörjningen att visa på möjligheter och väcka intresse inom den egna branschen.

I ett samarbete mellan utbildningskontorets verksamheter och ett lokalt internationellt företag inleds samarbetet redan med de små barnen. Där pågår samtal med förskolorna på orten om hur samarbete kring teknik med barnen kan genomföras.

I grundskolan på orten delas stipendier ut i de naturvetenskapliga ämnena. Det är inte nödvändigtvis eleverna med bäst resultat som får ta del av stipendierna – det är engagemanget och utvecklingen i kemi, fysik, teknik och matematik som företaget vill uppmuntra och belöna.

På gymnasiet är företaget engagerade i Teknik College. Det har genomförts föreläsning på skolan samt studiebesök på företaget.

Genom dialog mellan vuxenutbildningen och företaget har olika vägar där verksamheten kan bistå med kompetensförsörjning identifierats. Då kompetens för att utbilda lokalt saknas har ett regionalt samarbete upphandlats med utbildare. Utbildning erbjuds vuxna som motsvarar företagets behov. Det har även skapats ett samarbete kring Arbetsplatsförlagt lärande (APL) där utbildning kan beviljas till potentiella medarbetare till företaget. Vägledarna på vuxenutbildningen är nyckelpersoner i detta samarbete.

VUXENUTBILDNINGENS SAMARBETEN

Vuxenutbildningen i Strängnäs har ett etablerat regionalt samarbete med övriga kommuner i Sörmland, med exempelvis gemensam upphandling av utbildning och anordning av yrkesutbildningar. Komvux har också ett etablerat samarbete lokalt tillsammans med socialkontoret, det så kallade Äldreomsorgslyftet, där vuxenutbildningen genomför kompetenshöjande insatser för anställd personal inom socialkontoret.

Samarbete sker även med näringslivsenheten kring behov och möjligheter att stötta lokala

näringsidkare med kompetenshöjande insatser. Även på regional nivå sker samverkan och samarbete vilket resulterat i ett gemensamt utvecklande av vuxenutbildning i Sörmland.

Extern samverkan sker framför allt med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

MILJÖMÄSSIG HÅLLBARHET

Verksamheterna ger barnen och eleverna en förståelse för miljöfrågor och en möjlighet att ta ansvar för den miljö de själva kan påverka. Genom Strängnäs kommuns klimat- och energiplan görs medarbetare, barn och elever medvetna om kommunens prioriterade miljömål och hur man tillsammans ska arbeta för att minska den miljöbelastning som verksamheten orsakar.

En stor del av verksamhetens miljöarbete sker lokalt vid varje enhet utifrån barnens och elevernas ålder och mognad samt utifrån det behov som finns. Ett ökat fokus på miljömässig hållbarhet i verksamheterna har bland annat resulterat i att det i matsalen pågår pedagogiska samtal om hur mängden matsvinn kan minskas och varför det serveras växtbaserad kost på tallriken.

Som en del av klimatarbetet serveras uteslutande vegetariskt på möten, event och konferenser i nämndens verksamheter.

I enlighet med klimat- och energiplanen arbetar utbildningskontoret för att göra skolskjutsen mer miljövänlig genom att göra den mer resurseffektiv och kostnadseffektiv. Genom att handläggaren för skolskjuts samråder med taxibolaget, som ansvarar för planering av taxirutterna, har längden på taxiresor kunnat minskas samt nyttjandet av platserna i taxibilarna har ökat. Detta genom att handläggaren och taxibolaget har identifierat elever som har fått skolskjuts då de bor långt ifrån en busshållplats och som i stället för att köras hela vägen mellan skola och bostad nu körs till en busshållplats och tar bussen en stor del av resan till skolan. Tack vare detta arbetssätt minskas utsläpp, resurserna används mer effektivt och även kostnaderna för skolskjuts minskar.

Analys och slutsatser

Resultaten visar att samverkan och samarbete är en framgångsfaktor i verksamheternas arbete för en hållbar utveckling. En del insatser har redan gett synliga resultat, exempelvis Öppna förskolan och Läsförståelseprojektet, medan andra insatser behöver mer tid för att kunna uppvisa synbara effekter.

Den interna samverkan mellan utbildningskontoret/skola, socialkontoret och kulturkontoret fortsätter med ett fördjupat fokus på att samverkan ska syfta till att förbättra kunskapsresultaten.

Utmaningar i ledningsstruktur för samverkan på grund av ledarbyten har identifierats. Ett förbättringsarbete är påbörjat inom utbildningskontoret. Det finns även behov att förbättrade processer och strukturer på förvaltningsnivå för att kunna arbeta bättre med barn och unga utifrån ett helhetsperspektiv.

Den externa samverkan inom Bildningsakademi Strängnäs fortsätter som tidigare med fokus på ett gemensamt arbete för att förbättra kunskapsresultaten.

För att kunna planera, organisera och dimensionera komvux så att den motsvarar lagkraven och blir en bas för den regionala kompetensförsörjningen finns ett fortsatt behov av utvecklad samverkan. Arbetet behöver inriktas mot att tydliggöra det lokala arbetskraftsbehovet och hur komvux skulle kunna bidra till den lokala kompetensförsörjningen, att tydliggöra hur komvux skulle kunna bidra till anställningsbarhet i den interna kompetensförsörjningen, samt att öka kompetensen kring de olika kontorens lagstiftning, uppdrag och villkor i den interna samverkan.

Samarbetet mellan nämnderna behöver fortsatt utvecklas kring vuxenutbildningens roll gällande arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Perspektiv Medarbetare

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Barn- och utbildningsnämndens mål:

Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö

Bedömning helår

🟡 Delvis uppfyllt

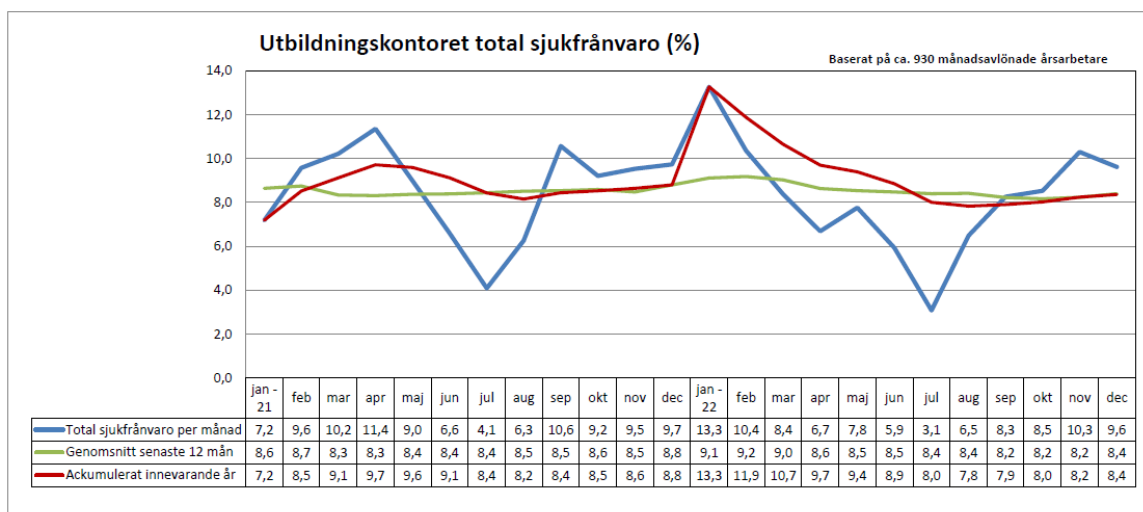
Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- Fortsatt utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Resultat enkät i HÖK-arbetet mellan arbetsgivare och de fackliga parterna
- Riktade insatser där behov finns tillsammans med personalavdelningen
- Implementering av nya lönekriterier och medarbetarpolicy

Effekter och resultat

SJUKFRÅNVARO

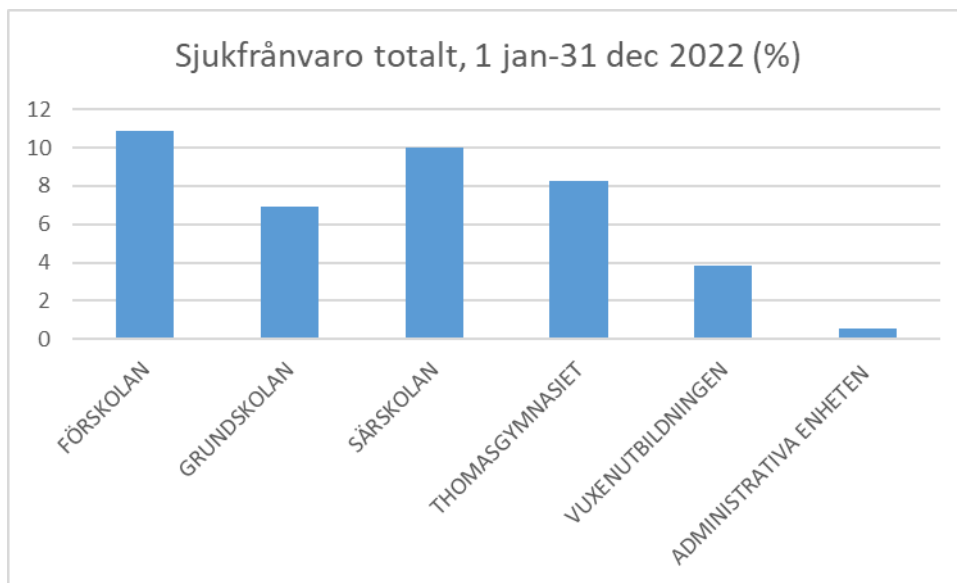
Sjukfrånvaro utbildningskontoret januari – december 2022.

Snittet för sjukfrånvaron de senaste tolv månaderna var 8 procent i utbildningskontorets verksamheter i december 2022. Det är 0,4 procentenheter lägre än för samma period 2021. Störst minskning gör förskolan med en sjukfrånvaro på 11 procent 2022, jämfört med 13 procent 2021. Den ackumulerade långtidssjukfrånvaron utgör ca 33 procent av sjukfrånvaron.

Nedan visas sjukfrånvaron för utbildningskontorets olika verksamheter januari till december 2022.

Där behov påvisats kring rehabilitering och korttidsfrånvaro pågår ett kontinuerligt samarbete mellan cheferna och HR-avdelningen.

ARBETSMILJÖ

Verksamheterna fortsätter att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. HR-avdelningen upplever att det idag finns en ökad medvetenhet i verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete. Det är resultatet av den regelbundna uppföljningen av sjukfrånvaro, tillbud och olyckor, arbetsmiljöundersökningar, riskbedömningar och samverkan.

Utifrån verksamheternas årliga uppföljning av sitt systematiska arbetsmiljöarbete under 2022 framkommer många gemensamma prioriterade områden för arbete under 2023. De områdena handlar till exempel om att ytterligare medvetandegöra och öka kunskaperna om vad arbetsmiljöpolicy innebär, fokus med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, utveckla systematiken i arbetsmiljöarbetet och skapa arbetsmiljöteam på arbetsplatserna som planerar och utvärderar arbetsmiljöarbetet.

Verksamheterna fortsätter arbetet med sitt resultat från HÖK-enkäten som genomfördes i början av 2022. Kring ett av de områden som handlar om arbetstid har det påbörjats ett partsgemensamt arbete för att främja dialogen och reflektionen om arbetstiden.

Av medarbetarenkäten som genomfördes under hösten framgår att utbildningskontorets medarbetare trivs på sina arbetsplatser och är motiverade (motivationsindex 4,29, ledningsindex 4,00 och styrningsindex 4,2 där 5 är max). Trots att resultaten är höga, har de sjunkit något sedan föregående år.

Medarbetarenkäten innehåller också frågor om kränkningar, diskriminering och trakasserier samt arbetsmiljö. Även när det gäller arbetsmiljön har resultaten sjunkit en aning från förra året. Framför allt är det en lägre andel medarbetare som uppger att de har en bra balans mellan arbete och fritid. När det gäller kränkningar, diskriminering och trakasserier ligger resultaten i nivå med förra året.

Medarbetarenkäten har skillnader såväl enheter som verksamheter emellan. Varje enhet sätter upp en plan utifrån sitt resultat. Sammanfattningsvis kan sägas att det finns ett behov att av fortsätta jobba för ökad systematik och uppföljning när det gäller arbetsmiljö.

Analys och slutsatser

En hög sjukfrånvaro bland personalen påverkar dels medarbetarnas arbetsmiljö, dels förutsättningarna för barns och ungas utveckling och lärande. Sjukfrånvaron har sjunkit i verksamheterna 2022 jämfört med 2021. Dock varierar den mellan enheter och ofta även ner på avdelningsnivå. Där hög sjukfrånvaro påvisas görs insatser tillsammans med HR-avdelningen. Projektet med att hantera långtidssjuka inom utbildningskontorets verksamheter med stöd av HR-avdelningen fortsätter.

Förskolan har historiskt och även nationellt haft höga sjuktal. Under de senaste åren har det dock skett ett framgångsrikt och systematiskt arbete för att dels minska långtidsfrånvaron, dels minska den upprepade korttidsfrånvaron. Förskolan var den verksamhet där sjukfrånvaron minskade mest 2022 jämfört med 2021.

En sjunkande sjukfrånvaron kan ofta vara ett symptom på god arbetsmiljö. Det tillsammans med ett bra resultat på medarbetarenkäten och det intensifierade arbetsmiljöarbetet i verksamheterna talar för en positiv utveckling. Då sjukfrånvaron fortfarande är relativt hög hos några enheter/avdelningar bedöms barn- och utbildningsnämndens mål om att alla verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö 2022 bli delvis uppnått.

PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättning räknas ut genom att dividera hur många som slutat med antalet anställda. Personalomsättningen är ett mått som kan tolkas på olika sätt. En hög personalomsättning kräver tid för rekrytering, introduktion och handledning av nya medarbetare. En låg personalomsättning kan göra att man inte får in ny kompetens eller nya perspektiv i verksamheten. Samtidigt kan en låg personalomsättning tolkas som att medarbetarna trivs och har utvecklingsmöjligheter.

Personalomsättning (extern) i utbildningskontorets verksamheter januari till december 2022.

UTBILDNINGSKONTORET TOTALT	11%
FÖRSKOLAN TOTALT	9%
GRUNDSKOLAN TOTALT	13%
SÄRSKOLA	9%
THOMASGYMNASIET	12%
VUXENUTBILDNINGEN	0%
ADMINISTRATIVA ENHETEN	29%

Personalomsättningen har minskat sedan 2019 på utbildningskontoret som helhet. År 2019 var den externa personalomsättningen drygt 16 procent, år 2020 drygt 10 procent och år 2021 cirka 9 procent. År 2022 visar på en ökning från år 2020 och 2021 till 11 procent. Personalomsättningen varierar mellan verksamheterna och är i år högre inom administrativa enheten, grundskola och gymnasiet.

Personalomsättning (extern) i utbildningskontorets verksamheter 2019 till 2022.

	2022	2021	2020	2019
UTBILDNINGSKONTORET TOTALT	11%	9%	10%	16%

Ingen av utbildningskontorets verksamheter upplever att personalomsättningen är ett problem. Ungefär hälften av de rekryteringar som gjorts både i förskola och grundskola under de sista åren är interna. En orsak kan vara att medarbetare har och ser utvecklingsmöjligheter och kan byta tjänst inom organisationen. Förskola och skola har också i vissa delar arbetat mer med att försöka behålla legitimerad personal.

Analys och slutsatser

Givet de utmaningar som alla arbetsgivare inom förskola och skola har i att rekrytera behörig personal, uppfattar verksamheterna behörigheten och personalomsättningen som god. Att personalomsättningen stigit något 2022 mot 2021 och 2020 kan bero att färre hade benägenheten att byta arbetsplats under pandemin . Att vara ute i god tid vid rekrytering av lärare är en framgångsfaktor.

Målet bedöms bli delvis uppfyllt då det är osäkert om samtliga verksamheter har ökat behörigheten. Arbetet med utbildningskontorets kompetensförsörjningsplan kommer att fortsätta inom ramen för samverkan mellan arbetsgivaren och de fackliga parterna.

Perspektiv Ekonomi

Kommunfullmäktiges mål:

Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Barn- och utbildningsnämndens mål:

Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21

Bedömning helår

Delvis uppfyllt

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- tillskapade förutsättningar för fler e-tjänster

Effekter och resultat

Under året skapades förutsättningar för att kunna utveckla fler e-tjänster. Det resulterade i en e-tjänst för resebidrag, inackorderingsbidrag och resekort för gymnasieelever som togs i drift under sommaren. Denna e-tjänst kommer att vara modell vid införandet av liknande e-tjänster framöver. Arbete med e-tjänst för ansökan om studiehandledning på modersmål och ansökan om modersmålsundervisning har inletts.

Lärdomar som gjordes under pandemin har använts för att driva på den digitala omställningen. Arbetet med att utveckla former för hur man leder och följer upp verksamhet digitalt har exempelvis resulterat i enbart digitala planeringsmöten för kontorsledning och stab.

Kompetensutveckling, i kombination med att det finns utvecklingsledare i digitalisering och informations- och kommunikationsteknikpedagoger på förskolorna, har resulterat i att det finns en större digital mognad i verksamheten än tidigare. Förskolan har fortsatt att utveckla de digitala metoderna, både genom att bygga upp en inspirerande pedagogisk lärmiljö på Pelikanen, och genom att ge stöd till personalen att utveckla den digitala lärmiljön på den egna förskolan. En grupp förstelärare har tagit fram ”Programmeringsboxen” som används för att utveckla det digitala lärandet på alla förskolor.

Vuxenutbildningen har tagit tillvara de erfarenheter som gjordes under pandemin vad det gäller arbetssätt. Den framtvungade distansundervisningen gav lärdomar som nu används genom att på ett bättre sätt kombinera ”på plats-studier” med distansstudier utifrån

elevernas behov. Lektioner genomförs via Teams och övrigt undervisningsmaterial finns tillgängligt i digital form.

En enkät för lärare i samtliga skolformer genomfördes i början av vårterminen med frågor om arbetsmiljö, arbetsorganisation, kompetensutveckling och arbetstid. Underlaget utgör grund för att kunna stärka förbättringsförmågan i organisationen. Arbetet har fortsatt på respektive enhet men uppföljning under hösten visade att arbetstid var ett område som det fanns behov av att utveckla. En partsgemensam insats görs med att ta fram stödmaterial för rektor och verksamhet för att hantera frågan.

Gällande ett proaktivt resursfördelningsarbete har det i förskolan tidigare funnits behov av att centralt styra om resurser, men årets uppföljning visar att rektorerna själva har styrt resurser mellan förskolorna inom sitt område.

I grundskolan har statsbidraget Likvärdig skola använts som *ett* sätt att styra resurser efter behov. Statsbidraget har använts till personalförstärkning inom bland annat elevhälsans organisation, administrativt stöd till grundskolans rektorer samt förstärkt ledningsstöd på Åkerskolan. Statsbidraget har även använts till att förstärka grundskoleorganisationen med utvecklingsledare inom svenska, matematik och digitalisering.

De resurser som finns inom grundskolans utvecklingsorganisation har till viss del omfördelats utifrån skolornas SALSA-värde. En särskild matematiksatsning har gjorts på Karinslundsskolan. Där har också litteratur- och skolbibliotekskonsulenterna sin arbetsplats och exempelbiblioteket har byggts upp på skolan.

Uppföljningen av hur SALSA-pengarna använts på grundskolorna visar att det till allra största del handlar om ökad bemanning, framför allt vad det gäller stödresurser och vuxenförstärkning av olika slag. Vasaskolan, Paulinska skolan och Karinslundsskolan har exempelvis förstärkt undervisningen i svenska som andraspråk vilket lett till att undervisningen kan ske i mindre grupper. Åkerskolan och Paulinska skolan har förstärkt sina särskilda undervisningsgrupper för att bättre kunna undervisa de elever som inte får plats på Resursskolan. Flera av skolorna har även anställt socialpedagoger eller skolvårdar som avlastar lärarna genom att ha ett större ansvar för vad som sker i det sociala samspelet i och utanför klassrummet.

Vuxenutbildningen har arbetat aktivt med att försöka driva så mycket utbildning som möjligt i egen regi för att på så sätt öka möjligheten att styra resurser utifrån volymjusteringar.

Analys och slutsatser

Målet bedöms bli delvis uppfyllt. Den bedömningen görs utifrån att det finns exempel på förändrade och utvecklade arbetssätt i verksamheterna men att det inte sker ett tillräckligt systematiskt och kontinuerligt utvecklingsarbete på både huvudmanna- och enhetsnivå.

En förutsättning för att utveckla arbetssätten är att alla enheter har närvarande och kompetenta medarbetare. Något som återkommer i rektorernas ekonomiska analyser är att budgetramen kan hållas eftersom det finns vakanta tjänster och/eller sjukfrånvaro i personalgruppen. Att inte ha medarbetare på plats är problematiskt ur flera aspekter. Barn och elever har lagstadgad rätt till timplanestyrd undervisning av legitimerade förskollärare och lärare. Om dessa inte finns i tillräcklig omfattning och på plats finns risken att barn och elever inte får det de har rätt till, och att de inte når målen för utbildningen. Det påverkar även stabilitet och kontinuitet och försämrar möjligheten att driva utvecklingsarbete.

Det finns även exempel på hur en hög sjukfrånvaro bidragit till en negativ spiral med påverkan på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, vilket i sin tur lett till hög intern personalomsättning med svårigheter att rekrytera legitimerade medarbetare.

I rektorernas uppföljning av SALSA-medlen finns dock exempel på hur den förstärka bemanningen också bidragit till att öka attraktiviteten vid rekrytering. De insatser som beskrivs under Medarbetarperspektivet syftar till att förbättra arbetsmiljön, minska sjukfrånvaron och öka behörigheten. Ju framgångsrikare detta arbete är desto bättre blir förutsättningarna för att utveckla arbetssätten. Arbetet med att förtydliga och följa upp resursfördelningen, och säkerställa att kompensatoriska medel får avsedd effekt behöver därför fortsätta för att stärka förutsättningarna att förändra och utveckla arbetssätten.

Förväntad utveckling

Barn- och utbildningsnämnden har under 2023 drygt 1,1 miljarder kronor att bedriva utbildning för. I den ordinarie verksamheten pågår ett långsiktigt förbättringsarbete inom ramen för Skolutvecklingsprogrammet. Arbetet görs delvis med stöd från Skolverkets Samverkan för bästa skola. Det systematiska kvalitets- och arbetsmiljöarbetet har gett resultat, men fortsätter för att ge full effekt på nämndens mål om gymnasiebehörighet, gymnasieexamen och delaktighet.

De politiska prioriteringarna har gett barn- och utbildningsnämnden möjlighet till ytterligare satsningar för att nå målen. För 2023 görs följande satsningar:

- Höjd grundersättning till förskolan med 9,2 miljoner kronor (mkr) och till grundskolan med 3,5 mkr
- Höja nivåbelopp till grundsärskolan och gymnasiesärskolan med 6,4 mkr samt ett tillskott med 0,8 mkr för ökade skolskjutskostnader
- Ökat anslag för nämndens stödverksamheter som bland annat innefattar kommunens aktivitetsansvar (KAA), resursskolan samt språkcentrum med 3,5 mkr för ökat behov
- Ökat anslag i syfte att minska frånvaron i grundskolan med 1,2 mkr

Barn- och utbildningsnämndens viktigaste resurs är medarbetarna. Målen om stimulerande arbetsmiljö och utvecklade arbetssätt är till viss del beroende av möjligheten att rekrytera den kompetens som behövs, men också att medarbetarna är friska. Trots att det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklats kvarstår utmaningar kring kompetensförsörjning och sjukfrånvaro vilket kan påverka möjligheten att helt nå målen.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

	Utfall intäkter 2022	Utfall kostnader 2022	Utfall ack 2022	Budget intäkter 2022	Budget kostnader 2022	Budget ack 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2021
Nämnd och förvaltning	16.6	-71.4	-54.9	1.4	-54.3	-52.9	● -2.0	5.1
Förskola inkl. pedagogisk omsorg, öppen fsk	63.2	-309.9	-246.7	51.1	-305.5	-254.4	● 7.7	5.6
Grundskola inkl. fritidshem, förskoleklass	76.9	-581.3	-504.4	72.8	-579.9	-507.0	● 2.6	-0.6
Särskola	3.8	-40.4	-36.5	3.7	-37.8	-34.1	● -2.4	0.4
Gymnasie- verksamhet	13.0	-184.7	-171.7	24.2	-192.7	-168.4	● -3.3	0.7
Vuxenutbildning	9.2	-42.4	-33.2	8.1	-41.3	-33.2	● 0.0	0.0
Summa Verksamhet	182.8	-1 230.1	-1 047.4	161.4	-1 211.4	-1 050.0	● 2.7	11.3

Barn- och utbildningsnämnden redovisar för året en positiv avvikelse mot budget med 2,7 miljoner kronor. Överskottet beror främst på ökade barnomsorgsintäkter, Statsbidraget "Skolmiljarden", samt ersättning för sjuklön ("Coronabidrag") från Försäkringskassan.

Av nämndens 6 verksamheter, med nämnden inräknat, redovisar 2 verksamheter överskott, 3 verksamheter redovisar underskott och 1 verksamhet redovisar budget i balans.

Nämnd och förvaltning, -2 miljoner kronor

Resultatet per sista december blev sämre än prognosen i delår 2, som var 0,3 miljoner kronor för lägre personalkostnader för ungdomsmottagningen än budget. Detta överskott kvarstår men orsaken till underskottet beror på fler externa skolplaceringar, främst under hösten gällande såväl grundskola som gymnasiet. Detta innebär att varje skolplacering externt kostar mer än om eleverna väljer kommunal verksamhet. I delår 2 gjordes även en demografisk volymjustering från Kommunfullmäktige (se ramprotokoll) för en ökad befolkningsprognos, men som i december justerades tillbaka med motsvarande belopp, på grund av en lägre befolkningstillväxt än prognostiserat.

Förskola inkl. pedagogisk omsorg, öppen förskola, 7,7 miljoner kronor

Förskolan levererar ett positivt resultat om 7,7 miljoner kronor.

Resultatet per sista december blev bättre än prognosen i delår 2, som var 2,2 miljoner kronor. Främst beror resultatökningen på högre barnomsorgsintäkter för fler barn i förskola, samt avgiftskontrollen som infördes i mars 2021 och bidrar till ökade intäkter.

Avgiftskontrollen innebär att man jämför vårdnadshavarnas uppgivna inkomst, vilken ligger till grund för avgiften, med Skatteverkets uppgifter. Vårdnadshavarna kan få tillbaka pengar om de betalt för hög avgift, eller behöva betala in mer pengar om de tidigare betalat för låg avgift i relation till sin inkomst. År 2022 skedde avgiftskontroll på år 2020 och bidrog med ökade intäkter om 1,6 miljoner kronor. Avgiftskontrollen infördes dock främst för att debiteringen ska vara rättvis och kvalitetssäkrad.

Förskolan för omsorg på obekvämt arbetstid har haft lägre personalkostnader på grund av färre barn än beräknat och redovisar ett överskott med 0,4 miljoner kronor.

Varav kommunal verksamhet, 1,8 miljoner kronor

De kommunala förskolorna levererar ett positivt resultat med 1,8 miljoner kronor. Detta beror främst på ersättning för sjuklön ("Coronabidrag") från Försäkringskassan på 1,6 miljoner kronor.

Grundskola inkl. fritidshem och förskoleklass, 2,6 miljoner kronor

Grundskolan inklusive resursskolan och elevhälsan levererar ett positivt resultat om 2,6 miljoner kronor.

Resursskolan slutade året med ett negativt resultat på 0,7 miljoner kronor. Detta är helt hänförligt till en ökad bemanning för att tillgodose elevernas behov. Framgent i 2023 års budget har resursskolan fått ett tillskott motsvarande underskottet i bokslut 2022.

Kostnader för skolskjutsar blev högre än budget på grund av elever från Ukraina men också på grund av ökade priser som i sin tur beror på ökade drivmedelspriser. Sammantaget motsvarar detta ett underskott mot budget på 2,0 miljoner kronor.

I övrigt har grundskolan levererat ett positivt resultat. Detta beror absolut främst på Statsbidraget "Skolmiljarden" om 2,5 miljoner kronor, kostnader för städ och lokalhyror blev 0,8 miljoner kronor lägre än budget samt att barnomsorgsintäkterna översteg budget med 0,8 miljoner kronor. Dessa intäkter och lägre kostnader ligger på centrala ansvar.

Själva grundskoleenheterna visar också ett positivt resultat på 0,8 miljoner kronor. I detta ingår ett bidrag på cirka 2 miljoner kronor för sjuklönersättning från Försäkringskassan ("Coronastöd"). Personalkostnaderna har inte heller nått budgeterad kostnadsnivå sett till totalen men också för merparten av enheterna. Däremot har en medveten satsning på inköp av läromedel och böcker till skolbibliotek, framför allt under höstterminen, gjort att enheterna överskred sina ursprungliga kostnadsbudgetar, vilket ger en nettoeffekt på 0,8 miljoner kronor.

Elevhälsan visar också ett litet överskott på 0,2 miljoner kronor. Detta beror främst på att kostnaden för skolläkare har blivit lägre än budget. Detta i sin tur på grund av att elevhälsan har anställt en skolläkare i stället för att hyra in motsvarande.

Varav kommunal verksamhet, 4,2 miljoner kronor

Som nämnt ovan så beror det positiva resultatet på flera olika variabler. Dels det obudgeterade statsbidraget "Skolmiljarden" på 2,5 miljoner kronor. Dels gick enheterna cirka 0,8 miljoner kronor med vinst, mycket beroende på bidraget från Försäkringskassan i syfte att ersätta högre sjuklönekostnader under pandemin. Grundskolan hade också lägre hyra och städkostnader än budgeterat motsvarande 0,8 miljoner kronor.

Särskola, -2,4 miljoner kronor

Särskolan gick in i budgetåret 2022 med ett beräknat underskott på 3,6 miljoner kronor. Detta på grund av att nivåersättningen historiskt sett varit för låg per elev och detta i kombination med fler elever 2022 än tidigare år genererade ett budgetunderskott. Tidigare år har också särskolan haft en för hög budget för köp av platser utanför kommunen och har historiskt sett haft överskott mot budget för denna kostnad och därmed kommit i ram. Till 2022 så rättades detta till vad gäller köp av platser men särskolan kompensades inte för detta via grund- eller nivåersättningen. Till budget 2023 har en satsning gjorts på Särskolan och nivåersättningen har höjts till nivåer som täcker de faktiska kostnaderna per elev.

Trots det befarade underskottet på 3,6 miljoner kronor vid ingången av året så har särskolan levererat ett resultat som är cirka 1,2 miljoner kronor bättre än befarat. Det beror på att särskolan har köpt färre platser utanför kommunen och i stället tagit emot dem själva. Detta till trots, har särskolan haft något lägre personalkostnader än budget på grund av att man varit restriktiv att ersätta vakanser och frånvaro.

Gymnasieverksamhet, -3,3 miljoner kronor

Gymnasieverksamhetens avvikelse från budgeten beror främst på högre kostnader för skolskjutsar och reseersättningar som gör ett negativt resultat om 3,4 miljoner kronor. För skolskjutsar beror avvikelsen på indexhöjningar medan avvikelsen för reseersättningarna beror på en ökning av externa elever.

Kommunens aktivitetsansvar, KAA, gör en mindre avvikelse från budgeten då kostnaderna för verksamheten överstiger den budgetjustering som skedde från socialnämnden efter att uppdraget flyttade till barn- och utbildningsnämnden. I budgeten för år 2023 har gymnasieverksamheten fått ett tillskott för att möta upp verksamhetens behov.

Varav Thomasgymnasiet, -0,2 miljoner kronor

Thomasgymnasiet avviker 0,2 miljoner kronor från budgeten på grund av marginellt högre personalkostnader för de praktiska programmen. De högre personalkostnaderna är främst för fler timanställda där den ökade personaltätheten möjliggjorde mer stöd till elever med särskilda behov men också på grund av fler elever än budgeterat.

De teoretiska programmen har haft färre elever än budgeterat vilket lett till lägre intäkter men verksamhetens kostnader har effektivt anpassats utifrån detta.

Vuxenutbildning, 0,0 miljoner kronor

Resultatet för året är i linje med budgeten och tidigare prognoser. Ändringar i Skollagen och vuxenutbildningens förordningar om studieplikt samt kravet på kombinationsutbildningar har lett till högre kostnader, men dessa har kunnat finansieras av statsbidrag och den extra skattesatsningen som verksamheten tagit del av. Om verksamheten inte fått den extra skattesatsningen hade motsvarande medel tagits från Migrationsfonden som nu beräknas räcka även 2023.

Vuxenutbildningen fick inför 2022 en politisk satsning på 3 miljoner i ökad budget som möjliggjorde följande insatser:

- En ökning av antalet beviljade yrkesutbildningar. Jämfört med föregående år beviljades 20 procent fler yrkesutbildningar utifrån antalet sökande.
- Förberedelse av kombinationsutbildningar där eleven kan kombinera svenska för invandrare (SFI) eller svenska som andraspråk (SVA) med en gymnasial yrkesutbildning. Utbildning inom barn och fritid är redan startad och vård och omsorg är på gång.
- Införande av en distansutbildning i svenska för invandrare (SFI). Utbildningen har redan blivit den mest efterfrågade utbildningen då de flesta elever som söker denna utbildning har arbete som inte kan kombineras med studier på plats.

Ramprotokoll

Kategori	Beslut	Budget 2022
Flerårsplan 2022	KF 2021-06-21, § 119	1 020 300
Tilläggsanslag och justeringar	KF 2021-12-13, § 271	11 500
Löneprioritering 2022	KF 2002-08-26, § 115	1 548
Skolmiljarden 2022	KF 2022-06-20, § 131	5 554
Demografisk volymavstämning 1	KF 2002-08-26, § 115	5 070
Avskrivning och ränta	KF 2002-08-26, § 115	-667
Extra satsning	KF 2022-08-29, § 163	8 710
Hysesjustering Tryffelstråket	KF 2002-08-26, § 115	2 477
Demografisk volymavstämning 2	KF 2002-08-26, § 115	-5 070
Organisationsförändring KAA	KF 2002-08-26, § 115	600
Totalsumma		1 050 022

Riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag

I tabellen nedan redovisas riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag, exklusive bidrag från Migrationsverket, som nämnden ansökt om och erhållit under 2022.

Sökta driftbidrag, mkr	Ansökt		Beslut:	
	Datum	Ansökt belopp	Avslag	Beviljat belopp
Behörighetsgivande utbildning yrkeslärare VT2022	2022-03-15	0,2	Beviljat	0,2
Bättre spåkutveckling i förskolan 2022	2022-03-15	1,3	Beviljat	1,3
Elevehälsa 2022	2022-03-15	0,9	Beviljat	0,9
Likvärdig skola 2022	2022-03-15	18,0	Beviljat	18,0
Läraryftet VT 2022	2022-03-15	0,0	Beviljat	0,0
Läxhjälp till huvudmän 2022	2022-03-15	0,3	Beviljat	0,3
Omsorg kvällar, nätter och helger 2022	2022-03-15	0,2	Beviljat	0,2
Specialpedagogik för lärande 2022/23	2022-03-15	0,4	Beviljat	0,4
Högskolestudier i specialpedagogik VT 2022	2022-03-15	0,1	Beviljat	0,1
Läroassistenter VT2022	2022-04-29	0,5	Beviljat	0,5
Karriärtjänster VT2022	2022-04-29	1,2	Beviljat	1,2
Lärlönelyftet VT2022	2022-05-13	3,0	Beviljat	3,0
Behörighetsgivande utbildning yrkeslärare HT2022	2021-09-15	0,3	Beviljat	0,2
Lovskola 2022 (v44)	2022-11-15	0,0	Beviljat	0,0
Läraryftet HT2022	2022-09-15	0,1	Beviljat	0,1
Papperslösa barn HT2022	2022-09-15	0,0	Beviljat	0,0
Högskolestudier i specialpedagogik HT2022	2022-09-15	0,1	Beviljat	0,1
Fortbildning förskollärare HT2022	2022-09-15	0,0	Beviljat	0,0
Karriärtjänster HT2022	2022-10-15	1,3	Beviljat	1,3
Lärlönelyftet HT2022	2022-10-31	3,1	Beviljat	3,1
Läroassistenter HT2022	2022-11-01	0,5	Beviljat	0,5
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2022 del 1	2022-03-15	6,2	Beviljat	6,2
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2022 - del 2	2022-05-31	1,4	Beviljat	1,4
Fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk	2022-12-01	0,0	Beviljat	0,0
Summa		39,2		38,9

Utöver ovanstående bidrag har Strängnäs kommun erhållit bidrag för "Skolmiljarden", 5,6 miljoner kronor. Detta bidrag klassificeras som generellt statsbidrag och redovisas under skattenetto men kommit barn- och utbildningsnämnden till del genom budgettillskott samt intern ersättning.

Budgetföljsamhet

	2022	2021	2020	2019	2018
Barn- och utbildningsnämnden	0,3 %	1,2%	0,3%	0,6%	0,4%

En viktig del i den finansiella kontrollen utgörs av verksamheternas budgetföljsamhet. Utfallet för barn- och utbildningsnämnden totalt är ett överskott på 2,7 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,3 procent. En budgetavvikelse under 1,0 procent anses som god budgetföljsamhet.

Prognossäkerhet

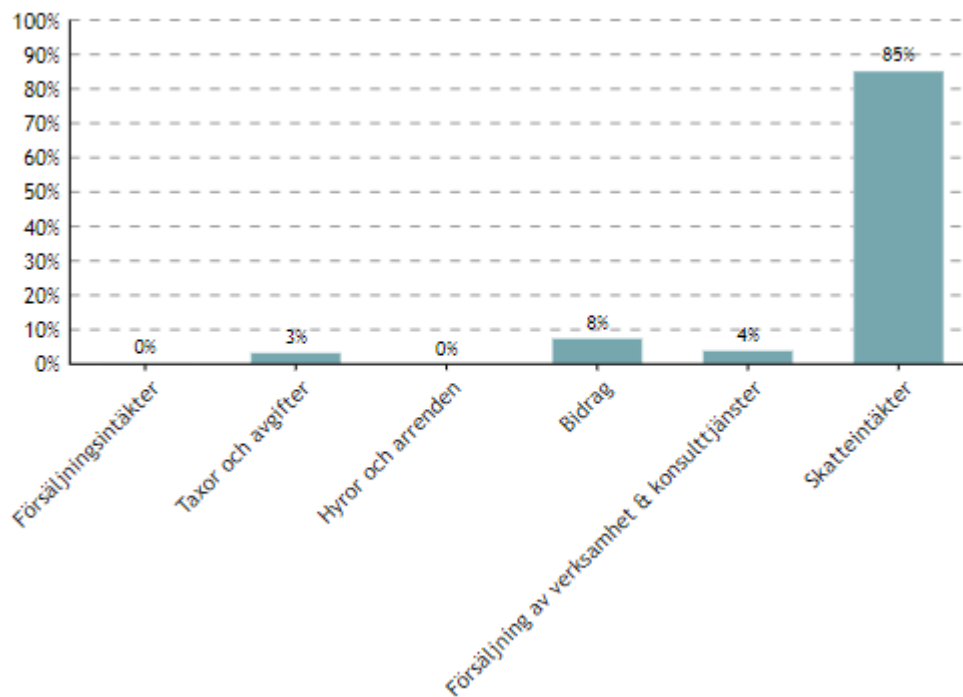
	April	Maj	Augusti	Oktober	Utfall
Nämnd och förvaltning	0.0	0.0	0,3	0.3	-2.0
Förskola inkl. pedagogisk omsorg, öppen förskola	0.0	2,2	2,2	2.2	7.7
Grundskola inkl. fritidshem, förskoleklass	0.0	0,3	0,3	0.3	2,6
Särskola	0.0	-2,5	-2.8	-2.8	-2,4
Gymnasieverksamhet	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.3
Vuxenutbildning	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Övriga	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Summa Verksamhet	0.0	0.0	0.0	0.0	2.7

En god prognossäkerhet innebär att nämnden har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Helårsprognosen över nämndens ekonomi har under året varit relativt stabil. Prognossäkerheten får därmed betraktas som god.

Nämndens slutliga utfall totalt överensstämde väl men avviker med 0,3 procent mot den prognos som lämnades under året. Orsaken är främst högre barnomsorgsintäkter. Det har förekommit prognosavvikelser för enskilda verksamheter.

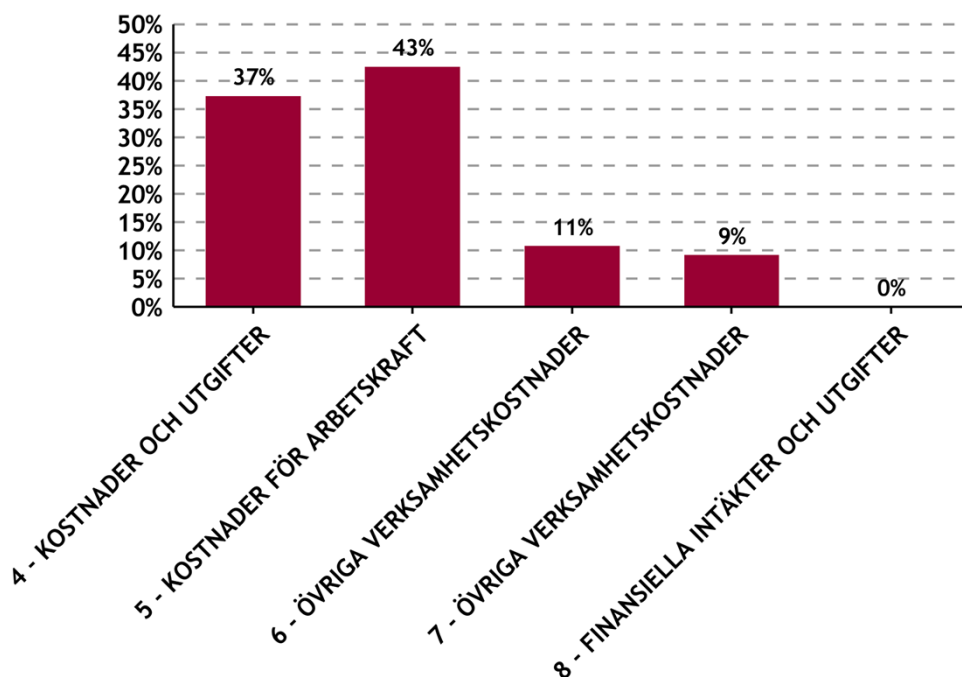
Nämndens intäkter

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter finansieras till 85 procent av skatteintäkter. Andelen av nämndens verksamheter som finansierats av skatteintäkter har ökat jämfört med 2021. Bidrag utgör 8 procent av nämndens intäkter 2022, att jämföra med 9 procent 2021. Större delen av dessa statsbidrag avser likvärdig skola, kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, lärarlönelyftet samt karriärtjänster. Taxor och avgifter samt hyresintäkter utgör 3 procent av nämndens intäkter, vilket är samma andel som 2021. Försäljning av verksamhet och konsulttjänster motsvarar 4 procent av intäkterna.

Nämndens kostnader

Personalkostnad utgör 43 procent av barn- och utbildningsnämndens totala kostnader. I jämförelse med 2021 är andelen den samma. Köp av huvudverksamhet från externa utförare utgör 37 procent av nämndens totala kostnad och är jämförbart med 2021.

Lokalkostnaderna utgör 11 procent och är en ökning med 1 procent jämfört med 2021 och kan förklaras av en ny förskola som tagits i bruk från 1 januari 2022. Övriga kostnader inklusive kapitalkostnader står för 9 procent av de totala kostnaderna.

Investeringar

	Utfall Jan - Dec 2022	Budget Jan - Dec 2022	Avvikelse Jan - Dec 2022	Totalt utfall alla år	Total budget alla år	Återstår alla år
Maskiner och inventarier	-3.7	-3.0	-0.7	-6.8	-8.9	2,1
It- och digitalisering	-7.8	-7.2	-0.6	-10.0	-10.3	0,3
Summa Investeringar	-11.5	-10.2	-1.3	-16.7	-19.2	2,5

Barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget uppgick 2022 till 10,2 miljoner kronor. Under året har barn- och utbildningsnämnden investerat för totalt 11,5 miljoner kronor.

Investeringsmedel har använts till maskiner och inventarier till förskolor, grundskolor samt gymnasiet. Bland annat inventarier i nya förskolelokaler samt verksamhetsanpassningar, i förskolor och grundskolor. Samtliga verksamheter har också investerat i digitala verktyg för medarbetare, elever och system.

Barn- och utbildningsnämndens totala investeringsbudget, inklusive överförd budget från tidigare år, uppgick till 19,2 miljoner kronor. Med ett utfall på 16,7 miljoner kronor innebär det en avvikelse mot budget med 2,5 miljoner kronor sedan projektets start.

Orsak till denna budgetavvikelse är beställningar på inventarier som inte levererats under 2022, motsvarande 2 miljoner kronor och behöver överföras till 2023. Konsekvensen om medel inte överförs blir att planerade investeringar 2023 måste omprioriteras, så dessa kostnader kan inrymmas i 2023 års budgetram och planerade investeringar får flyttas på framtiden. Merparten av den återstående avvikelsen, avser IT och digitalisering som inte genomförts enligt plan på grund av att investeringar motsvarande 0,3 miljoner kronor uteblev på grund av avsaknad av giltiga avtal.

BEGÄRAN OM ÖVERFÖRING AV INVESTERINGSMEDEL

Investeringar som härmed begärs att föras över till 2023 är följande:

1. Investeringsmedel för åtgärder i utemiljön på ett antal förskolor (0,7 miljoner kronor). En inventering av gårdarna genomfördes under hösten 2022 (slutgiltig rapport släpptes i december 2022). Beställning är lagd men åtgärder har därav inte hunnit vidtas, dess åtgärder är därför planerade under 2023.
2. Beställning av vändning av trappa Stallarholms skolan (0,1 miljoner kronor). Beställning finns men arbetet kunde inte utföras under 2022 för att bygglovets dröjt. Därav måste arbetet genomföras under 2023 i stället.
3. Beställning av duschväggar och duschstång inklusive draperi till campus (0,1 miljoner kronor). Beställning upprättad men leveransen hann inte komma innan 2022 tog slut. Därav behöver summan flyttas över till 2023.
4. På grund av brist på förskoleplatser i Mariefred har två paviljonger hyrts in. En omfördelning från projektet Äventyret till möblering av paviljongerna i Mariefred har skett. Dessa investeringar är uppdelade i två projekt:
 - Utrustning och möbler till paviljongen på Ängens förskola i Mariefred 0,8 miljoner kronor
 - Utrustning och möbler till paviljongen på Nyponets förskola i Mariefred 0,4 miljoner kronor

Dessa summor behöver överföras till 2023 eftersom paviljongerna står klara först i början av 2023, därav kommer paviljongerna utrustas under 2023.

Sammantaget behöver ca 2 miljoner kronor av kvarvarande investeringsmedel för maskiner och inventarier, överförs till 2023.

	Återstår alla år	Ombudgetering till 2023
Maskiner och inventarier	● 2,1	2,0
It- och digitalisering	● 0,3	0,0
Summa Investeringar	● 2,5	2,0

Internkontroll

UTVÄRDERING AV INTERNKONTROLLEN

Barn- och utbildningsnämndens internkontroll utgår från de kommunövergripande riktlinjerna för internkontroll. Det finns även en kontorsanpassad rutin.

Utbildningskontoret tar årligen fram ett underlag för nämndens risk- och väsentlighetsanalys, vilken bearbetas av nämnden i form av workshop. Nämndens internkontrollplan är en del av verksamhetsplanen. Uppföljning och åtgärder redovisas i delårsrapport 2 och i årsrapporten. Granskningsområden med kvarstående avvikelser tas med i kommande internkontrollplan.

Internkontrollplan och internkontrollarbete har inte varit tillräckligt känt i nämndens verksamheter. Internkontrollens olika delar har därför förtydligats i barn- och utbildningsnämndens och utbildningskontorets årshjul för planering och uppföljning.

ÅRSUPPFÖLJNING INTERNKONTROLLPLAN

1. NÄRVARO

Kontrollmoment: Uppföljning av frånvaro

Genomförande

Aidentifierade frånvarorapporter har granskats för tre slumpvis utvalda elever på tre grundskolor, sammantaget nio elever. Samtal har genomförts med rektor för en förskoleklass/grundskola, grundsär- och gymnasiesärskolan, gymnasiet, samt resursskolan. Samtal har också genomförts med ansvarig utredare på utbildningskontoret.

Resultat – iakttagelser

Tre av de slumpvis utvalda grundskoleeleverna hade registrerad hög frånvaro. Elev 1 och 2 hade varit sjuk. Skolorna hade varit i kontakt med vårdnadshavaren, och i maj och juni var närvaron 100 procent. För elev 3 hade enkel kartläggning gjorts enligt rutin.

Samtalen med rektorerna visar att den förtydligade rutinen för ökad skolnärvaro är ett stöd i förbättringsarbetet. Centrala barn- och elevhälsans kurator och ansvarig utredare på utbildningskontoret genomförde under året uppföljning och stödinsatser på samtliga skolor för elever med mer än 30 procent frånvaro. Insatsen har resulterat i ett mer strukturerat och kontinuerligt arbete på skolorna.

Ansvarig utredare ser att skolorna generellt följer rutinen och har bra koll på frånvaron. Två

skolor har utmaningar med att följa rutinen helt och hållet. Främst är det kartläggningarna som inte görs som det är tänkt. **Avvikelse.**

Särskolan och resursskolan har rutiner som är mer anpassade för de elever som finns på skolorna. Frånvaron följs upp regelbundet och lärare eller mentorer har nära kontakt med vårdnadshavare gällande eventuell frånvaro. Ansvarig utredare på utbildningskontoret samarbetar med skolorna gällande elever med mer komplex frånvarobild.

Gymnasiet omfattas inte av den kommungemensamma rutinen men har en liknande rutin med enkel och fördjupad kartläggning vid problematisk frånvaro. Mentorerna ansvarar för att samtala med elever som har mer än 15 procent frånvaro. Ökar inte närvaron inom två veckor anmäls frånvaron till Centrala studiestödsnämnden i enlighet med deras regelverk.

Åtgärder

Centrala barn- och elevhälsans kurator och ansvarig utredare på utbildningskontoret fortsätter med uppföljning och stödinsatser på skolorna under läsåret 2022/23.

Resursskolan har påbörjat ett arbete med att förtydliga sina rutiner och får stöd i det arbetet.

Ovan nämnda kurator och utredare ingår också i en arbetsgrupp som arbetar med att förtydliga det kartläggningsmaterial som ingår i rutinen. Utöver detta kommer arbetsgruppen föreslå vissa justeringar av rutinen. Det behöver även framgå att resursskolan och särskolan har egna anpassade rutiner. Arbetsgruppen föreslår också vissa justeringar av riktlinjen. Beslut om riktlinjen och de nya rutinerna fattas under våren.

2. DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Kontrollmoment: Rutin för anmälan och utredning av kränkande behandling och diskriminering

Genomförande

Samtal har genomförts med ansvarig utredare på utbildningskontoret. Några stickprov på utredningar per skolform har granskats. Under våren 2022 har en anmälan gällande Strängnäs kommun inkommit till Skolinspektionen/Barn- och elevombudet (BEO) om kränkande behandling. Den anmälan inkom i början av sommaren och ingick inte i internkontrollgranskningen.

Resultat – iakttagelser

De stickprov som genomförts visar att utredning av kränkande behandling och diskriminering påbörjas skyndsamt, följs upp och avslutas inom rimlig tid. Den ansvarige utredaren bekräftar att rutinen för anmälan och utredning nu blivit en del av det vardagliga arbetet på skolorna, att personalen har kunskap om hur arbetet ska genomföras och att ärenden tas omhand inom rimlig tid. Det ärende som hanterades av Barn- och elevombudet lades ner efter att Strängnäs kommun inkommit med vad som gjorts i ärendet, vilket betyder att Barn- och elevombudet anser att de insatser som skolan gjort är tillräckliga i styrdokumentens mening.

Vid årsuppföljningen fanns ett ärende hos Skolinspektionen, vilket var en anmälan som inkom tidigare under 2022. Under andra halvåret inkom ingen anmälan gällande diskriminering och kränkande behandling till Skolinspektionen.

Åtgärder

-

3. SÄRSKILT STÖD

Kontrollmoment: Utredning om eventuella stödinsatser

Kontrollmoment: Åtgärdsprogram

Kontrollmoment: Anpassad studiegång

Genomförande

Samtal har genomförts med rektorer för låg-, mellan-, respektive högstadiet, samt gymnasieskolan. Aidentifierade exempel på utredningar har redovisats på dessa skolor utom på mellanstadieskolan. Aidentifierade exempel på åtgärdsprogram har redovisats på skolorna. Grundskolorna och gymnasiet har redovisat sammanställningar av måluppfyllelse för de klasser som slumpats i stickprovet. I varje klass slumpades en elev som inte nått kunskapskraven och rektor fick redogöra för om eleven hade åtgärdsprogram eller ej. Aidentifierade exempel på åtgärdsprogram för elever med anpassad studiegång har redovisats av samtliga grundskolor utom en lågstadieskola som inte hade någon elev med anpassad studiegång.

Samtal gällande anpassad studiegång har genomförts med rektorer för låg-, mellan-, och högstadiet. Aidentifierade exempel på åtgärdsprogram för elever med anpassad studiegång

har redovisats av samtliga grundskolor utom en lågstadieskola som inte hade någon elev med anpassad studiegång.

Resultat – iakttagelser

Samtliga grundskolerektorer hänvisade i samtalen till den kommungemensamma processkartan "Elevhälsogång" och menade att den bidragit till ett mer strukturerat arbete. De kontinuerliga mötena med elevhälsoteamen och den gemensamma mallen för utredning av elevs behov av stöd hade också bidragit till en förbättrad process.

Rektorn för gymnasieskolan berättade att de utgått från processkartan "Elevhälsogång" men anpassat den utifrån skolans behov att förbättra arbetet med att kartlägga omständigheterna som föranleder att elevhälsoteamet kopplas in.

Rektorerna fick beskriva sin och skolans definition av begreppet skyndsamt i relation till utredning av stödinsatser. Fyra av de fem rektorerna redogjorde för ett arbetssätt där arbetslagets, elevhälsans och skolledningens kontinuerliga avstämningar bidrar till att utredningar påbörjas så snabbt som möjligt.

På mellanstadieskolan hade elevhälsoarbetet inte genomförts i enlighet med processkartan, vilken utgår från skollagens krav. Exempelvis hade elever getts stödinsatser utan föregående utredning. Detta hade även uppmärksammats i Skolinspektionens tillsyn av skolan under våren 2022. **Avvikelse.**

Gällande åtgärdsprogram beskrev skolorna vilka insatser de genomfört för de slumpvis utvalda elever som inte nådde kunskapskraven. Dock var det i granskningen svårt att få en tydlig bild av hur processkartan Elevhälsogång används när det handlar om beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att *inte* upprätta åtgärdsprogram. Det tycktes finnas olika tolkningar av hur en utredning av stödbehov ska göras, och var gränsen går mellan anpassningar och särskilt stöd. **Avvikelse.**

Samtalen visar att rektorerna har god kunskap om lagrummet kring anpassad studiegång och att skolorna försöker utforma skolgången utifrån elevernas förutsättningar.

Dokumentgranskningen visade att besluten om anpassad studiegång för elever i förskoleklass till årskurs 4 ger eleverna förutsättningar att nå framtida gymnasiebehörighet. En elev i årskurs 6 har inga ämnen i sin studieplan, och en elev i årskurs 8 läser enbart fem ämnen. Det senare beslutet är fattat i samråd med Barn- och ungdomspsykiatri. Dessa två elever har inte getts förutsättningar att nå gymnasiebehörighet. **Avvikelse.**

Åtgärder

Centrala barn- och elevhälsan gavs utifrån delårsgranskningen i uppdrag att under hösten 2022 genomföra insatser som leder till att utredningar, anpassningar, åtgärdsprogram och

andra stödinsatser görs i enlighet med lagstiftningens krav och att processkartan Elevhälsogång tolkas och används på ett likvärdigt sätt på alla skolor. Kompetensutveckling och handledning har erbjudits, men har ännu inte hunnit genomföras på samtliga skolor.

I samtal med centrala barn- och elevhälsans olika professioner framkommer att det kvarstår brister i skolornas arbete med anpassningar, stödinsatser och arbetet med anpassad studiegång för elever. Den påbörjade insatsen fortsätter därför under 2023. Barn- och utbildningsnämnden rekommenderas behålla granskningsområdet i internkontrollplan 2024.

4. SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Kontrollmoment: Anmälan av risker och tillbud

Genomförande

Samtal har genomförts med rektorer från förskola, grundskola, fritidshem, särskola, gymnasium och vuxenutbildning. Granskning har även genomförts av tolv slumpvis utvalda ärenden från KIA, det digitala verktyg Strängnäs kommun använder för anmälan av risker och tillbud.

Resultat – iakttagelser

Granskning av de slumpvis utvalda ärendena från KIA visar att samtliga har påbörjats, följts upp och utretts inom rimlig tid.

Åtgärder

-

5. BIDRAGSBESLUT

Kontrollmoment: Utbetalning av bidrag till fristående huvudmän

Genomförande

Till delårsuppföljningen genomfördes stickprovskontroll av fem utbetalningar vardera för grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem, samt gymnasieskola. Vid granskningen av utbetalningar till förskolor fanns endast två aktuella externa förskoleplaceringar. Till årsuppföljningen genomfördes granskning av de två aktuella förskolorna samt stickprov på fem utbetalningar till extern gymnasieskola.

Resultat – iakttagelser

Båda utbetalningarna till fristående förskolor vid vårens kontroll innehöll felaktiga underlag. På den ena fakturan fanns ett nytillkommet barn där förskolan inte meddelat hemkommunen att de tagit emot barnet. Den andra fakturan saknade lista på vilka barn som avsågs. Vid årsuppföljningen var båda utbetalningarna korrekta.

De fem utbetalningarna till fristående grundskolor hade vid delårsgranskningen skett i enlighet med bidragsbeslut. En av skolorna hade fakturerat för en elev som nyligen blivit folkbokförd i den aktuella kommunen. Ansvarig handläggare hade varit i kontakt med skolan och felet var korrigerat på efterföljande faktura.

Två av de fem granskade utbetalningarna till fristående gymnasieskolor var vid delårsuppföljningen helt korrekta utifrån bidragsbesluten. En av skolorna hade fakturerat för en elev på riksrekryterande särskild variant där Skolverkets beslutsunderlag saknades. Två av skolorna har fortsatt att fakturera ett något lägre belopp för några utbildningar, trots att de blivit uppmärksammade på detta.

En av de granskade skolorna överklagade 2020 sitt bidragsbeslut med hänvisning till att de ansåg att ersättningen var för låg och grundad på en felaktigt framtagen prislista.

Faktureringen för de avsedda programmen skedde konsekvent med ett något högre belopp än det i bidragsbeslutet. Strängnäs kommun har samverkansavtal med Region Sörmland/Ökna naturbruksgymnasium gällande dessa utbildningar och därmed ska samverkansavtalets prislista gälla. Delårsgranskningen 2022 visade att den granskade skolan nu fakturerar enligt bidragsbeslutet, det vill säga enligt samverkansavtalets prislista.

Vid årsuppföljningen var fyra av fem utbetalningar helt korrekta enligt bidragsbeslut. En skola hade inte fakturerat för moms vilket inte uppmärksammats vid utbetalningen. Skolan kontaktades för att åtgärda detta. **Avvikelse.**

Åtgärder

En åtgärd vid delårsuppföljningen var att säkerställa att rutinen för hur kommunikationen kring nyinflyttade barn sker mellan barnomsorgshandläggare och fakturerande handläggare aktualiserats. Rutinen ingår nu i introduktionen av nyanställda handläggare.

Fakturerande handläggare fortsätter att granska inkommande fakturor och stämma av gentemot folkbokföring och elevregister. De skolor som debiteras fel uppmärksammas på detta och ombeds korrigera mellanskillnaden på följande faktura.

6. SKOLSKJUTS

Kontrollmoment: Beslut om taxi

Genomförande

Till delårsuppföljningen erhöles lista från taxibolaget på elever som reser med taxi. Därefter genomfördes samtal med ansvarig för skolskjuts på utbildningskontoret. Tio slumpvis utvalda elever från taxibolagets lista jämfördes med beslut om taxi som anmälts som delegationsärende till nämnden. Uppföljningssamtal med skolskjutshandläggare genomfördes till årsuppföljningen.

Resultat – iakttagelser

För en av eleverna i det slumpvisa urvalet upptäcktes i delårsuppföljningen att inget taxibeslut fanns sedan tidigare. Eleven har växelvis boende mellan vårdnadshavarna. Eleven har från båda vårdnadshavarnas boende en färdväg till skolan där kommunen finner att skolskjuts kan beviljas.

Efter upptäckten att beslut saknades har ansökan om skolskjuts inkommit och beslut om taxi beviljats för eleven från vårdnadshavare 1. Telefon- samt brevkontakt har förts med vårdnadshavare 2 om att skicka in en ansökan om skolskjuts för eleven, vilket inte har gjorts. Påminnelse har gått ut vid flera tillfällen via telefon och brev. Taxi avbeställdes då ingen ansökan inkom. Eleven har fortfarande busskort med anledning av växelvis boende.

Övriga nio elever i urvalet hade ett skolskjutsbeslut fattat i laga ordning. Beslut om skolskjuts följs upp inom ramen för skolskjutshandläggares uppdrag.

Åtgärder

-